

- халықаралық стандарттар жүйесіне сәйкестендіру мақсатында азық-түліктің негізгі түрлеріне мемлекеттік стандарттарды әзірлеу және стандарттау мен сертификациялау қызметінің жұмысын жетілдіру жолдары арқылы республика тұрғындарын сапасыз азық-түліктен қорғау;

- агроазық-түлік нарығының инфрақұрылымын жетілдіру, атап айтқанда, республиканың ірі қалаларында азық-түліктің муниципалдық көтерме нарықтарын құру;

- ауылдық жерлерде ауыл шаруашылығы өнімдерін дайындау пункттері жүйесін құру;

- сатып алуды ұйымдастыру арқылы азық-түлік нарығын тұрақтандыру;

- агроазық-түлік кешені кәсіпорындарының кадрлармен, ғылыми, құқықтық және ақпараттық жағынан қамтамасыз етілу жүйесін жетілдіру;

- отандық азық-түлік нарығы мен Қазақстанның азық-түлік қауіпсіздігінің тұрақты мониторингі, импорттың қажеттілігін және сырттан әкелінетін тағам өнімдерінің сапасын қоғамдық бақылау механизмін құру.

Алдағы уақытта Бүкіләлемдік сауда ұйымына кіретін Қазақстан өз аумағындағы агроөнеркәсіптік кластерлері шығарған өнімдері арқылы әйгілі Голландия, Австралия, Жаңазеландия, Канада мемлекеттерінің тауарларымен үзеңгі қағыстыруға тура келетінін естен шығармауымыз керек.

Осылайша кластерді дамыту Қазақстан экономикасының дамуына тікелей ықпал етеді. Сала алдында тұрған проблемаларды шешу тиімділігі артып, мемлекеттік органдар мен жеке ұйымдардың іс-қимылдарында үйлесімділік пайда болады. Экономиканы кластерлеуге деген талпыныс отандық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін арттыруға бағытталған. Ал ол мемлекетіміздің экономикалық саясатының, сонымен бірге Қазақстанның индустриялық-инновациялық даму стратегиясының да негізгі міндеттерінің бірі болып табылады

Әдебиеттер

1. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы.

2. Қазақстан Республикасының Президенті Н. Назарбаевтың интернет желісіндегі ресми сайты – http://www.akorda.kz/kz/speeches/addresses_of_the_president_of_kazakhstan/r

3. ҚР «Бизнестің жол картасы 2020» бағдарламасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы «13» сәуір № 301 қаулысымен бекітілген.

4. Куанова Г.А. Развитие агропродовольственного сектора как фактор обеспечения продовольственной безопасности // Analytic. – 2002. – №6. – Б.21-23. 22. Сабден О. Қазақстанның өнеркәсіптік кәсіпорындары қызметінің қаржылық – несиелік реттеу мәселелері және дамуы. Алматы, 2003 ж.

Романько Е.Б. к.э.н., доцент (КарГУ им. академика Е.А. Букетова)

Сандыбай Н.Т., магистрант (КарГУ им. академика Е.А. Букетова)

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ИНДУСТРИАЛЬНОЙ ИННОВАЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ КАЗАХСТАНА

В Казахстане реализуется следующий этап реализации Стратегии индустриально-инновационного развития Казахстана. В нем предусматривает активизацию научно-промышленной отрасли и более эффективного использования научного потенциала, внедрения новых технологий.

Для изменения ситуации настало время масштабных действий в обрабатывающей промышленности в пользу продукции средневысокой и высокой наукоемкости.

Успешное экономическое развитие большинства стран Запада в немалой степени объясняется глубокими структурными преобразованиями, обеспечивающими общий подъем производства и другие качественные изменения.

Быстрый рост производства в ряде новых индустриальных стран Юго-Восточной Азии произошел прежде всего за счет формирования нестандартных для этих стран отраслей, т.е. за счет резкого изменения структуры хозяйства.

В основе процветания и быстрого экономического роста лежит способность страны обеспечивать высокие темпы роста эффективности производства и в то же время выпускать такой ассортимент продукции, который пользуется растущим спросом на мировом рынке. Добиться этого можно, правильно определив «полюса роста».

Опираясь на зарубежный опыт и, прежде всего, на опыт Японии и Южной Кореи, в содержании структурной перестройки экономики можно выделить ряд этапов:

I. Определение приоритетных отраслей, которые могут стать базовыми сегодня и в будущем.

Существует 6 критериев, которым должна соответствовать приоритетная отрасль:

1. Продукция предприятий приоритетной отрасли должна продемонстрировать возможности для быстрого наращивания экспорта, базируясь на сравнительных преимуществах национальной экономики.

2. При оценке экспортного потенциала необходимо прогнозировать рыночную конъюнктуру на ту или иную продукцию на мировом рынке, долгосрочные тенденции роста.

3. Необходимо определить перспективы спроса на продукцию данной отрасли на внутреннем рынке. Зависимость экономики страны от экспорта должна смягчаться до некоторой степени растущим внутренним спросом.

4. Развитие отрасли должно способствовать росту научного и интеллектуального потенциала страны.

5. Минимизация зависимости от импорта сырья и энергии, снижение ресурсоемкости промышленного производства в целом.

6. Минимизация несоответствий и дисбалансов торговли. Чтобы напрямую конкурировать с высокоразвитыми странами, необходимо, чтобы развитие приоритетной отрасли было смягчено в максимально возможной степени неблагоприятные для страны условия конкуренции на внешнем рынке. Если ускоренное развитие данной отрасли будет способствовать повышению эффективности производства в других секторах и отраслях экономики, то такая отрасль также должна стать приоритетной.

II. Разработка и реализация индустриальной политики.

Основными инструментами реализации индустриальной политики в Японии и Южной Корее являлись: финансовые субсидии, налоговые льготы, льготы по импорту определенных товаров, различного рода монопольные права; экономическое планирование, носящее рекомендательный (индикативный) характер; поддержка правительством крупного бизнеса. В отличие от других новых индустриальных государств Южная Корея сделала ставку на всемерную концентрацию капитала. Большой бизнес всецело доминирует в экономике Южной Кореи: на пять крупных конгломератов приходится примерно половина национального дохода. Крупные конгломераты в Южной Корее во многом схожи с ведущими финансово-промышленными группами в Японии.

III. Свертывание и ликвидация старых неэффективных, не удовлетворяющих требованиям рыночной экономики производств.

IV. Развитие современных эффективных и конкурентоспособных производств и видов деятельности.

V. Рост новых производств должен компенсировать спад в старых производствах, и тем самым обеспечивать устойчивую стабилизацию объема ВВП, продукции промышленности.

VI. Темпы роста более эффективного сектора должны превосходить размеры спада производства на прежних мощностях, не обеспечивающих выпуск продукции, пользующейся спросом с приемлемыми издержками.

Одновременно необходимо особое внимание обратить на сдвиги в отраслевой структуре производства и территориальном размещении производительных сил.

Для того чтобы в соответствии с изменениями реалий совершенствовать собственную модель Стратегии индустриально- инновационного развития, необходимо дополнительно поработать над ее корректировкой и реализацией, акцентировав внимание на следующем:

1. Совершенствование законодательства в области защиты прав собственности.
2. Повышение эффективности функционирования правительства.
3. Повышение эффективности деятельности институтов развития.
4. Поддержка Правительством крупного бизнеса и создание промышленных конгломератов в производствах с высокой добавленной стоимостью.
5. Реабилитация и модернизация существующих производств.
6. Свертывание и ликвидацию старых неэффективных производств.
7. Создание новых производств, ориентированных на экспорт.
8. Создание высокотехнологичных и наукоемких производств.
9. Создание экономических и индустриальных зон со специальным режимом налогообложения.
10. Изменение структуры инвестиций в пользу увеличения доли обрабатывающей промышленности.
11. Вовлечение в крупный промышленный бизнес субъектов малого и среднего предпринимательства.
12. Повышение роли предпринимательства в корректировке и реализации Стратегии.
13. Совершенствование структуры отраслей промышленности и определение приоритетных отраслей и видов производства с учетом мнения отечественной науки, предпринимательства и общественных организаций.
14. Содействие предпринимателям в повышении конкурентоспособности отечественных товаров и услуг.
15. Ежегодное увеличение уровня бюджетного финансирования фундаментальных и прикладных исследований.
16. Введение налоговых льгот для предприятий, финансирующих НИОКР и внедряющих их результаты в производство.
17. Развитие современной инфраструктуры индустрии:
  - развитие рынка ценных бумаг;
  - поддержка предпринимательства;
  - совершенствование налоговой, таможенной, тарифной и антимонопольной политики государства;
  - совершенствование финансового сектора и совершенствование кредитной политики;
  - формирование эффективной экологической политики; и обязательного учета ее требований при разработке и реализации программ развития и конкретных проектов. Для оценки эффективности и проведения мониторинга реализации Стратегии целесообразно ввести следующие годовые индикаторы:
    1. Индекс эффективности инвестиций в Стратегию (объем финансирования Стратегии к прибыли, полученной в результате реализации проектов в рамках Стратегии).
    2. Объем производства на экспорт по видам продукции в разрезе уровней наукоемкости в соответствии с методикой ОЭСР (по четырем уровням наукоемкости) в денежном и натуральном выражении.
    3. Объем производства новой высокотехнологичной и наукоемкой продукции, по видам продукции в разрезе отраслей экономики в денежном и натуральном выражении.

Литература

1. Стратегия индустриально- инновационного развития Республики Казахстан до 2019 г.
3. Муканова А. Основные тенденции инновационного (научно-технического) развития Казахстана // Транзитная экономика. - №5-6, 2006 г., с. 42-47
4. Оспанов Б. Инновации как направление государственной стратегии развития в Республике Казахстан // Саясат. - №2, 2005 г., с. 17-21
5. Рамазанов С. Инновационная модель развития национальной экономики // Панорама. - 2005, 31 января.

**Тусупбаева Б.С. аға оқытушы - (академик Е.А. Бөкетов атындағы ҚарМУ)
Дусебекова Г.К. студент (академик Е.А. Бөкетов атындағы ҚарМУ)**

ҚАЗІРГІ УАҚЫТТАҒЫ ЖЫЛУ СОРАПТАРДЫҢ ҚОЛДАНУЫ

Біріншілікті энергияның (тұтынушы отын) шығынын ақырғы тұтынушыға энергияны беруді жоғарылатыу немесе төмендетусіз оның түрленуінің рационалды әдісі есебінен төмендетуга талпыну - қазіргі заманғы жылу техниканың басты тенденциясы. Бұл ғимараттардың және өндірістік объектілерді жылумен қамтамасыз ету жүйелеріне жатады.

Төмен температуралық жылу күйінде соңғы энергия түрінде бере отырып (су 100°С төмен немесе ауа 50°С төмен), бұл жүйелер жану өнімдерін 1500°С - ға дейін қыздырылатын қазандықтардағы жоғары сапалы отынды қыздыру үшін немесе электр энергияны падаланады.

Республиканың энергобалансында энергоресурстардың үштен бірі ұқоғамдық инфрақұрылымға келеді.

Жеке үйлер мен коттедждерді жылуландырудың дәстүрлі жолы - бұл әр түрлі модификациядағы қазандықтар. Сонымен қатар ақырғы жылдар жылуландыру мен сумен қамтамудың басқа альтернативалық жүйелері қолданыла бастады. Бірақ осы уақытқа дейін Қазақстанның құрылыс рыногында тұрарлық альтернативалық техника және жылу және сумен қамтудың технологиясы пайдаланылмайды. Бұл «жылу сораптары», яғни жылулық жабдықтар, су қоймаларының, жер бедерінің, екінші жылу ресурстың энергиясын пайдалану үшін жасалған.

Мұндай жабдықтар тұтынушының қажеттіліктеріне байланысты әр түрлі конфигурацияларда көрсетілген, жеке үйлер мен коттедждер үшін, сонымен қатар ірі қоғамдық - әлеуметтік ғимараттар үшін де пайдаланылады.

Жылу сораптарын қолданатын жылуландыру қондырғылары жылу алу процессінің тиімділігін айтарлықтай жоғарылатуы мүмкін.

Жылу сорапты қондырғылар (ЖСК), аз қайнайтын жұмысшы заттарындағы жылудинамикалық циклды жүзеге асыра отырып жаңаратын төмен потенциалды жылу энергиясын қошаған ортадан қамтып алады, жылумен қамтуға қажетті деңгейге дейін оның потенциалын көтереді, отынды тура жағу кезіндегіге қарағанда 1,5 - 2,5 есе біріншілікті энергияны шығындайды. Жылу сорапты қондырғыларын қолдану - бұл жаңармайтын энергоресурстарды қорғап қалу және қоршаған ортаны қорғау, сонымен қатар атмосфераға СО₂ (парниктік газ) шығарылуының азаюы.

Қазіргі уақытта көптеп жылу сораптарын қолдану мен өндіру АҚШ-та, Жапонияда, Германияда, Францияда, Швецияда, Данияда, Канадада, Ресейде және т.б. мемлекеттерде жүзеге асырылуда. Шетелдік көп мамандар осы жылу сораптарының кейінгіде көптеп пайдаланылып қоймай, сонымен қатар жылумен қамтамасыз етудің төмен температуралық жүйелерде негізгі орын алады деп есептейді.